

AKTIV LANDSBYGD

Till Södermanlands lantbruk och landsbygd | #01 2023

MINSKA RISKER FÖR
SMITTSPRIDNING
FRÅN VILDA FÅGLAR

Utblick:
AGRO
Sörmland

RÅDGIVNING OM
ENERGI OCH KLIMAT

TEMA:ENERGI

Mer i detta nummer: Nyheter inför SAM 2023 | Ersättningar till betesmarker och slätterängar

Nyheter inför SAM 2023 **4**

Inventering **9**

Nr 01 2023

Nästa digitala nummer kommer ut i slutet av maj

- 03** Ledare
- 04** Nyheter inför SAM 2023
- 05** Hållbar användning av växtskyddsmedel – Nytt grundvillkor
- 04** Ny tillämpning i bedömningen vid tappade eller oläsliga öronmärken
- 06** Ersättningar till betesmarker och slätterängar från 2023
- 07** Investeringstöd i den strategiska planen för EU:s jordbrukspolitik
- 08** Minska risker för smittspridning från vilda fåglar
- 09** Det våras för inventering i Norra Gripsholms skötselområde
- 10** Rådgivning om energi och klimat
- 11** Sparsam körning
- 11** Dags att underhålla dina diken?
- 12** Utblick: Agro Sörmland – bidrar till utveckling inom de gröna näringarna med lantbruksföretagarna i centrum
- 14** Kompetensutveckling
- 16** Fyra frågor...

Agro Sörmland **12**

Ps. kom ihåg att anmäla dig till våra kommande digitala utskick, då får du löpande information om aktuella stöd, utlysningar, kontroller med mera. Scanna QR-koden så kommer du rätt.

Betesmarker och slätterängar **6**

Ledare:

Temat för detta nummer är ENERGI. I dessa dagar känner många inom jordbruket av effekten av höga energipriser, och funderar över företagens lönsamhet. För att lindra effekterna har Energimyndigheten tagit fram information om hur företagaren och tillsynspersonalen, som bedriver tillsyn av energihushållning enligt miljöbalken, kan effektivisera energianvändandet. Många klarar dock av att hantera konsekvenserna av "krigsekonomi" medan andra inom sektorn genomgår svårare tider. Länsstyrelsen kan bidra genom att hantera stöd och rådgivning för energieffektivisering, exempelvis genom investeringsstöden, Klimatklivet och Greppa näringen.

På en mer övergripande nivå riskerar de höga energipriserna att väsentligt försämra ekonomins funktionssätt med försämrade möjligheter till lönsamhet och innovation. Ju högre energipriserna hamnar desto värre blir det. Det motsatta förhållandet - när energi- och kapitalkostnaderna är låga och arbetskraftskostnaderna är höga - utvecklas ekonomin. Då är förutsättningarna för lönsamhet, innovationer och industriella revolutioner optimala.

Den pågående inventeringen i Södermanland tyder på att antalet vargar i länet fortsätter att öka. Försiktiga uppskattningar visar att antalet nu kan ligga inom intervallet 25-45 stycken. Rovdjurens etablering i länet innebär flera utmaningar, inte minst för länets fårproducenter. Några av utmaningarna kan företagare förebygga genom att ansöka om stöd hos Länsstyrelsen för rovdjursavvisande stängsel. För mer information, se Miljöinvestering för rovdjursstängsel på webbplatsen Jordbruksverket.se eller på Länsstyrelsen i Södermanlands webbplats.

Avslutningsvis kan den utsatthet nämnas som både lantbruksföretagare och många av länsstyrelsens medarbetare upplever i dessa tider. I bästa fall kommer inget allvarligt att inträffa när osaklig och direkt felaktig information sprids om företagarnas eller statens verksamheter. Då stannar incidenterna vid försök till påtryckningar. Från statens sida kan det dock vara viktigt att framhålla att all osaklig och felaktig information alltid kommer att bemötas med saklighet och objektivitet. Det är viktigt. Sakligheten och objektiviteten uttrycks inte bara i vår lagstiftning utan bidrar även till att skapa, bygga upp och vidmakthålla allmänhetens förtroende för våra offentliga institutioner.

Christopher Lagerqvist, Landsbygdsdirektör

LÄNSSTYRELSEN
Södermanlands län

Länsstyrelsen i Södermanlands län

Länsstyrelsens växel	010-223 40 00
Jordbrukarstöd/SAMinternet	0771-67 00 00
Djurskydd jourtelefon	010-223 41 50
Rovdjur jourtelefon	010-223 41 80
Rovdjursobservationer	www.skandobs.se

Landsbygdsdirektör

Christopher Lagerqvist

Jordbrukarstöd

Adam Adobati, Christina Erdtman Johansson, Christer Fredriksson, Bodil Hahn, Helena Larsson, Anton Svedén, Martin Tärning, Sofia Lloyd, Jenny Askenfelt, Monica Ångehult

Landsbygdsutveckling

Malin Almquist, Klas Fredriksson, Malin Nilsson, Viktor Eriksson, Tove Lund, Malin Nilsson, Helena Söderlund, Monika Pettersson, Elin Ehrén

Jakt och viltförvaltning

Jan-Erik Dalmo, Markus Södling, Johanna Thelin, Viktor Persson

Livsmedelsstrategi

Pia Holmberg, Emma Wogel

Veterinära frågor

Christina Nyman, Karin Rejnö

Fiske och vattenbruk

Ludwig Nilsson

Förprovning av djurstallar

Caroline Fredriksson, Malin Nilsson

Djurskydd

Kim Björk, Kristina Holmström, Ulrike Segerström, Anna Anderberg, Ellinor Borgenvall, Micaela Johansson

Våra e-postadresser

fornamn.efternamn@lansstyrelsen.se

Undantag från principen kan förekomma då den är gemensam för hela landet.

Avdelningen för landsbygd

Besöksadress: Stora Torget Nyköping

Postadress: 611 86 Nyköping

Brev som gäller jordbrukarstöd

(SAM-ansökan) ska skickas till:

Länsstyrelsen i Södermanlands län,
Jordbrukarstöd, 611 86 Nyköping

Brev som gäller projekt- och företagsstöd

samt miljöinvesteringar ska skickas till:

Länsstyrelsen i Södermanlands län,
Landsbygdsutveckling, 611 86 Nyköping

AKTIV
LANDSBYGD

Aktiv Landsbygd utkommer med fyra nummer 2023 varav två digitala och utges av Länsstyrelsen i Södermanlands län

Redaktion: Jenny Askenfelt, Bodil Hahn, Johanna Thelin och Caroline Fredriksson

aktivlandsbygd.sodermanland@lansstyrelsen.se

Produktion: Idermark och Lagerwall Reklam AB

Omslagsbild: Istock

Tryck: Taberg Media Group. Tryck och papper är Svanenmärkt

Nyheter inför SAM 2023

I år börjar en ny programperiod vilket innebär en del förändringar. Den mest heltäckande informationen hittar du på Jordbruksverkets hemsida. Här är några saker som vi på länsstyrelsen vill lyfta fram.

Text: Mases Sofia Lloyd

Markuppföljning

Markuppföljning med hjälp av satellit är ett nytt sätt för myndigheterna att se till att jordbrukarstöden betalas ut till rätt jordbrukare. Det innebär att till exempel övergivna skiften kommer att vara lättare att upptäcka. Satellitanalysen är på en översiktlig nivå och tittar på om marken används för jordbruksverksamhet och om aktivitetskravet är uppfyllt.

I år är det därför extra viktigt att du är noga med att din ansökan är korrekt. Gör blockändringsförslag om det finns till exempel hus, upplag eller övergivna hörn på din mark som du redan nu vet om inte är godkända för stöd.

Om satellituppföljningen hittar avvikelser på din mark så kommer du att få ett brev från Jordbruksverket. Det är väldigt viktigt att du svarar på det brevet. Du svarar genom att antingen redigera i SAM-internet eller använda Jordbruksverkets nya mobilapp för att skicka in ett "geotaggat foto". Ett geotaggat foto är ett fotografi som är kopplat till en viss plats med en digital kod.

Grundvillkor

Det som förut hette tvärvillkor heter nu grundvillkor. Den största förändringen är att de villkor som förut fanns för förgröningsstö-

det numera är inbakade som grundvillkor. De har gjorts om en del, men det har också tillkommit nya krav. I år kan det därför vara ett bra läge att gå igenom de uppdaterade kraven och jämföra med just din gård, eftersom en äldre miljöhousesyn inte längre är helt aktuell.

Även ekologiska gårdar behöver nu ha ytor undantagna från produktion, så kallade miljöytor. Miljöytor kan vara bevuxna eller blommande trädor och fältkanter, eller en gröngödslingsgröda. Den undre gränsen för vilka gårdar som är undantagna från krav på miljöytor sänks från 15 ha till 10 ha.

För 2024 införs dessutom ett krav om växtföljd som kan vara bra att ha koll på inför höstbruket.

Märkning, journalföring och rapportering av djur

Att sköta märkningen och registreringen är ett lagkrav, och är fortfarande villkor för djurrelaterade stöd, även om det inte längre är ett grundvillkor (tidigare tvärvillkor). Man kan inte längre arva fel från tidigare ägare men toleransen för småfel har minskat innan det blir avdrag på till exempel nötkreatursstödet. ■

Ny tillämpning i bedömningen vid tappade eller oläsliga öronmärken

Text: Christina Erdtman Johansson Foto: är Monika Pettersson

Avvikelser i registrering, journalföring och rapportering av nöt, får/get och gris ger inte längre avdrag på samtliga stöd, det som tidigare kallades för tvärvillkorsavdrag. Däremot kan det ge avdrag på djurkopplade stöd. Den tidigare toleransen där max 10% av djuren hade endast en bricka och nya brickor beställdes inom rimlig tid har försvunnit. Avdrag kan undvikas för djur som varit korrekt märkta men tappat ena eller båda märkena. Då behöver lantbrukare

ren märka upp djuret, ta ett foto där man ser att djuret är korrekt märkt och skicka in till Länsstyrelsen inom 30 dagar efter att kontrollen utfördes. Det förutsätter att det endast är ett mindre antal av besättningens djur som tappat märken. Är djuren systematiskt märkta med ett märke eller inte varit märkta alls kommer det ge avvikelse direkt.

Föranmälan av kontroller

Vid föranmälan av kontroll är det jätteviktigt att Länsstyrelsen påbörjar kontrollen inom föranmälningstiden. Sverige har haft revision av EU-kommissionen två år i rad och de har haft synpunkter på att Länsstyrelserna överskridit tiden vid flera tillfällen. Detta har resulterat i vite på flera miljoner kronor per år. De pengarna tas ur Landsbygdsprogrammet och drabbar i slutändan våra lantbrukare som får mindre i stöd.

Det är mycket viktigt att du svarar på brevutskicket! Om vi inte får något svar kommer det leda till sanktion.

Tänk på att:

- SAM Internet fungerar bara på en "riktig" dator, inte på paddor, plattor och mobiltelefoner.
- Glöm inte att trycka på skicka in. Statusen ändrar sig till inskickad ansökan i SAM Internet när du skickat in. Du kan också se en kvittens på Mina Sidor.
- Om du skickar in kompletteringar via mejl eller post, skriv alltid kundnummer och glöm inte att signera.
- Om du saknar svenskt personnummer – kontakta oss.

Så här kontaktar du oss om din SAM-ansökan:

E-post: jordbrukarstod.sodermanland@lansstyrelsen.se
Telefon: **0771-67 00 00**, kl 08:00-16:00 varje vardag

Utökade öppettider:

- V 13** teknisk support är öppen till kl 20:00
- V 14** 08:00-19:00, teknisk support är öppen till kl 21:00 (20:00 på skärtorsdagen)
Påsk teknisk support är öppen kl 10:00-15:00
- V 15** 08:00-21:00, teknisk support är öppen till kl 22:00 (24:00 på sista kvällen)

VIKTIGA DATUM:

- 13/4 sista ansökningsdag
- 15/6 sista dag för att lägga till i ansökan
- 31/8 sista dag att justera gröda och skiftesgränser
- 31/10 sista dag att dra tillbaka ansökan

Det är max 48 timmar föranmälningstid för djurmärkeskontroller och 24 timmar för djurskydd, foder och livsmedelskontroller. Att vara deltidslantbrukare är inte ett skäl till att få överskrida tiden, eftersom djuren har krav på daglig tillsyn. Får vi inte komma i tid kan det anses som vägran av kontroll och det blir avslag på hela SAM-ansökan. När det gäller arealkontroller är föranmälningstiden oftast max 14 dagar men den kan bli kortare om vi gör en djurkontroll samtidigt.

Hållbar användning av växtskyddsmedel - Nytt grundvillkor

Kravet har funnits sedan tidigare som nationellt lagkrav, men är från och med 2023 ett Grundvillkor.

Krav i nya direktivet

- Sprutan ska vara testad och godkänd av Jordbruksverket.
- Den som utför växtskyddet ska ha ett giltigt sprutcertifikat.
- Förvaringen av preparat ska vara korrekt.
- Följa de särskilda regler som finns om du använder växtskyddsmedel i vattenskyddsområde eller inom natura 2000-områden.

Du ska vid kontrolltillfället kunna visa upp ett beslut om godkännande av växtskyddsutrustningen. Funktionstestet ska vara utfört av en behörig funktionstestare och visar att sprutan uppfyller kraven. Protokoll från godkänt funktionstest ska skickas in till Jordbruksverket. Ett beslut om godkänd spruta gäller normalt i tre år från testtillfället.

Det tidigare direktivet som fanns i tvärvillkoren gällande växtskydd finns fortfarande kvar i grundvillkoren. Du ska använda godkända växtskyddsmedel, till rätt gröda, rätt dos, vid rätt tidpunkt och respektera karenstiden. Sprutjournalen ska vara korrekt ifylld.

Har du anlitat någon annan att spruta dina grödor, till exempel en maskinstation, så ligger ansvaret på dem att dokumentation finns, men lantbrukaren har ansvar för att kopia på dokumentationen ska finnas på gården, annars blir det avvikelser i grundvillkoren. ■

Ersättningar till betesmarker och slätterängar från 2023

Från och med 2023 sker ett par förändringar i miljöersättningen till betesmarker och slätterängar, men för dig som är lantbrukare och sköter marken blir skillnaden mot tidigare år inte så stor i praktiken. Text: Adam Adobati

I år måste alla söka ett nytt femårigt åtagande för betesmarker och slätterängar i SAM Internet. Tidigare pågående åtagande har avslutats i förtid. Kom även ihåg att du dessutom behöver söka utbetalning för respektive skifte för att vara berättigad till ersättningen och följa villkoren för ersättningen.

Betesmarker med ansökan om särskild skötsel har en markklass. Markklassen anger vilka värden som finns i marker och vilken nivå av skötsel som marken berättigar till, till exempel särskild skötsel eller allmän skötsel. Nytt för i år är att särskilda skötselvillkor ersätts av generella villkor för marker med särskild skötsel. När åtagandepanerna försvinner så ska marken skötas enligt markklassen och de generella villkor som gäller för respektive område.

Man kan fortsatt få åtagande för att sköta betesmarker och slätterängar och åtagandet baseras på de fastställda markklasser som finns. Det går även att söka ersättning för ny betesmark och slätteräng. Information om dina fastställda markklasser hittar du som vanligt där du söker ersättningen, i SAM Internet.

För dig som har betesmarker med särskild skötsel, ersätts de särskilda skötselvillkoren som tidigare funnits med ett generellt villkor; förbud mot tillskottsutfodring, ett villkor som gäller för samtliga markklasser med särskild skötsel. För skogsbyte gäller även fortsättningsvis villkoret om vegetationens utseende, marken ska skötas med plock-/ luckhugning.

Ytterligare en nyhet är att ersättningen till betesmarker och slätterängar med miljöersättning höjs till 3950 kronor per hektar för

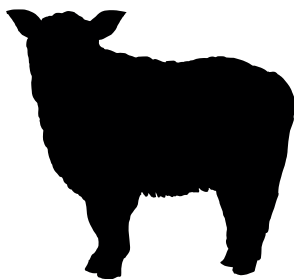
marker med särskild skötsel och marker med allmän skötsel ger 1850 kronor per hektar.

Ansvar för komplementen lövtäckt och bränning samt stödet för restaurering av betesmarker- och slätterängar övergår från Jordbruksverket till Naturvårdsverket från 2023. Pågående åtaganden söker du som vanligt utbetalning enligt åtagande i SAM Internet och detta handläggs av Länsstyrelsen.

På Naturvårdsverkets webbplats kan du läsa mer om Naturvårdsverkets ersättningar till ängs- och betesmarker. Vill du veta mer om Jordbruksverkets ersättningar till betesmarker- och slätterängar läs på Jordbruksverkets webbplats.

Har du frågor om regler och villkor i just ditt län så kontaktar du Länsstyrelsen i Södermanlands län.

2023 genomför Länsstyrelsen ängs- och betesmarksinventeringen i Södermanland via fältbesök. Syftet är att förbättra kunskapsläget för artrika-, och värdefulla natur och kulturmiljöer i odlingslandskapet. Arbetet med inventeringen startade 2002 och sedan dess har stora delar av Sverige inventerats. Inom inventeringen klassar man skötselkrävande arter samt natur- och kulturvärden, dessutom görs det en klassning av marker med höga värden, där man eventuellt kan söka miljöersättning. Denna naturtypsklassning är ett viktigt kunskapsunderlag, både för Södermanland och EU. Informationen från inventeringen är tillgänglig för allmänheten i jordbruksverkets databas TUVÅ. ■

Investeringsstöd i den strategiska planen för EU:s jordbrukspolitik

I den strategiska planen som ersätter Landsbygdsprogrammet ligger fokus på att uppfylla Sveriges livsmedelsstrategi och miljömål. Text: Monika Pettersson

Den strategiska planen beskriver Sveriges strategi för att uppfylla EU:s gemensamma jordbrukspolitik tre allmänna nationella mål **Ökad svensk livsmedelsproduktion, Grön omställning och gröna jobb** samt

Generationsväxling, fler unga jordbrukare och skapa framtidens företag.

Investeringsstöden i den nya programperioden 2023-2027 är öppna för ansökningar

Information om vilka stöd som går att söka finns på Länsstyrelsen i Södermanlands läns webbplats, lansstyrelsen.se/sodermanland.

På startsidan går du in via fliken "Natur och landsbygd". I vänstermenyn väljer du "Stöd till jordbruk och landsbygd".

Observera: Läs på länsstyrelsens webbplats för att få information vad som gäller för aktuell ansökningsomgång, innan du gör din ansökan.

Ansökningsomgångar och utlysningar

På länsstyrelsens webbplats framgår om det är ansökningsomgångar, utlysningar eller löpande hantering av ansökningar. Detta är olika för olika stöd. Det är viktigt att läsa på om vad som gäller för just det stöd du vill söka innan gör din ansökan.

Du kan bara söka stöd under den tiden det aktuella stödet har en pågående ansökningsomgång eller utlysning. När det gäller utlysningar kommer det att framgå på webbsidan om det finns regionala prioriteringar.

Beslut om eventuellt stöd lämnas efter ansökningsomgångens eller utlysningens slut. Ansökningar som kommer in utanför en ansökningsomgång kommer att avvisas, det vill säga du kommer inte att få stöd beviljat.

Inga ansökningar flyttas över

Observera att om du har ansökt inom en ansökningsomgång och påbörjar investeringen innan du fått beslut om stöd gör du det på egen risk. Om din ansökan får avslag i en ansökningsomgång kan

du ansökan igen under nästa ansökningsomgång, så länge du inte har påbörjat investeringen. Inga ansökningar kommer att sparas eller kunna flyttas över automatiskt till nästa ansökningsomgång. Observera att du inte är garanterad att få stöd bara för att du sökt stödet.

Prioritering och budget

Ansökningar prioriteras utifrån ett poängsystem och tillgänglig budget. Både poäng och budget kan ändras mellan ansökningsomgångarna under året. Om du inte blir beviljad stöd kan det bland annat bero på att andra ansökningar har prioriterats eller att pengarna har tagit slut.

Nytt utseende i e-tjänsten

När du loggat in på Jordbruksverkets e-tjänst, kommer du att få upp ett flöde med en förklarande text till varje del i flödet. Det är viktigt att följa flödet och svara utförligt på alla frågor som ställs.

Det är även viktigt att bifoga alla bilagor som efterfrågas. I de fall offerter efterfrågas ska minst två offerter som är jämförbara avseende omfattning och pris bifogas.

Det är högre krav på inkomna ansökningar. Sökande kan inte skicka in ansökan utan att svara på samtliga frågor.

När du är i e-tjänsten kommer det att finnas länkar till Jordbruksverkets webbplats för att hämta och fylla i de bilagor som du måste bifoga i ansökan. Det kan även finnas länkar till Länsstyrelsens webbplats i de fall där det finns regionala prioriteringar.

Har du frågor är du välkommen att ställa dom till:

landsbygdsstod.sodermanland@lansstyrelsen.se ■

Tänk på att: Det finns några stöd som fortfarande går att söka under 2023 och där Landsbygdsprogrammet gäller och vår Regionala handlingsplan som styr.

Detta gäller: Förädlingsstöd för kort livsmedelskedja och lokala marknader, Engångsröjning, Rovdjursstängsel och Utveckling av natur/kulturmiljöer.

Innan du ansöker i dessa stöd är det viktigt att kontakta Länsstyrelsen på

landsbygdsstod.sodermanland@lansstyrelsen.se

Minska risker för smittspridning från vilda fåglar

Fågelinfluensasäsongen 2021–2022 har varit den hittills allvarligaste säsongen i Europa. Till skillnad mot tidigare år, har det i Sverige varit en stor smittspridning av fågelinfluensa hos vilda fåglar också under sommaren. Ett fall av högpatogeten fågelinfluensa har konstaterats hos en duvhök i Nyköping som påträffades död i slutet av december.

Nya restriktioner för att minska risken för fågelinfluensa

Från och med 16 november 2022 så upprättades ett så kallat högriskområde för fågelinfluensa, där Södermanlands län ingår. Syftet är att med hjälp av införda restriktioner minska risken för smittspridning av fågelinfluensa från vilda fåglar till fjäderfän och andra fåglar som hålls i fångenskap.

Restriktionen innebär att höns som hålls för kommersiellt bruk ska hållas inomhus. Hobbyhöns (där ingen försäljning av ägg eller andra produkter sker) får gå utomhus men måste vara inhägnade och får inte gå fritt. Ankor, gäss, och strutsfåglar kan i undantagsfall hållas inhägnade utomhus. Foder och dricksvatten ska för alla fjäderfän som hålls ute ges inomhus eller under ett tak ute. Utställningar, tävlingar, marknader och liknande där fåglar sammanförs är förbjudna. Det är viktigt med en utökad övervakning av hälsoläget för att djurhållaren tidigt ska kunna upptäcka misstänkta fall av fågelinfluensa. Restriktionerna kan förväntas gälla under hela vinterhalvåret och in på våren 2023, förra säsongen hävdes restriktionerna den 29 april.

Duvpest kan ge Newcastle sjuka

Sjukdomsfall uppträder sporadiskt bland vilda duvor och symptom är rörelsesvårigheter och vridning av halsen, törst och diarré. Ofta hittar man drabbade duvor döda utan några sjukdomstecken. Viruset kan smitta andra fåglarter och hos hönsfåglar ge upphov till den allvarliga smittan newcastlesjuka. Fall har konstaterats i Södermanland nyligen. Varken duvpest eller newcastlesjuka smittar människor förutom i undantagsfall med tät kontakt och kan då ge ögoninflammation. Symptomen på newcastlesjuka hos hönsfåglar kan se olika ut. Ofta märker man bara en minskning i äggproduktion och en ökad förekomst av ägg utan skal.

”Restriktionerna kan förväntas gälla under hela vinterhalvåret och in på våren 2023. Förra säsongen hävdes de den 29 april.”

Ytterligare symtom på sjukdom kan vara problem med andning och/eller hosta, ibland även diarré. Man kan också se förlamning av vingar och ben, vridning av nacken, kramper och cirkelgång. Om en gård drabbas av newcastlesjuka så måste, precis som vid fågelinfluensa, alla fåglar avlivas och äggen destrueras. Alla som håller fågel i länet uppmanas att vara extra uppmärksamma på sjukdomstecken i besättningen och kontakta veterinär om sådana uppstår.

Minska risken för smitta

Virus cirkulerar bland vilda fåglarna och det är viktigt att du arbetar förebyggande för att dina fåglar ska vara friska. Allmänna tips för smittskydd är att:

- Förhindra kontakt med vilda fåglar och minimera risken för indirekt kontakt med vilda fåglar och deras fjädrar samt avföring.
- Se över byggnader och utför nödvändigt underhåll så de är täta och har fungerande vattenavrinning.
- Säkerställ att ventilationsdon är fågelsäkrade och laga eventuella brister i fågelnät och huvar.
- Ge foder och dricksvatten inomhus eller under ett skydd utomhus om du håller dina fjäderfän utomhus.
- Se till att endast nödvändiga personal har tillträde till djurutrymmena.
- Klipp ned gräs och håll rent runt byggnader och inhägnader.
- Kontrollera och bekämpa skadedjur regelbundet.
- Byt kläder och skor vid hygiengränsen när du går in i utrymmen där du håller fåglar.
- Tvätta händerna med tvål och vatten och använd även handsprit. ■

Det våras för inventering i Norra Gripsholms skötselområde

Patrik Berg

Vintern börjar lida mot sitt slut och i och med det även jakten efter de flesta av våra klövviltsarter. För jägaren stundar tid för reflektion och kunskapsinsamling samtidigt som det för de vilda väntar ett smörgåsbord av växter och örter som vaknar till liv efter sin vintervila. Den här kombinationen innebär en årlig möjlighet att genomföra inventeringar genom att räkna viltet när de äter. Detta är något man tar vara på i Norra Gripsholms skötselområde och jag har pratat med deras inventeringssamordnare Patrik Berg.

Text: Jan-Erik Dalmo, Vilthandläggare

Metoden

Att vårinventera är egentligen väldigt enkelt. I huvudsak går det ut på att man på given plats och tid räknar de djur man ser, de arter man fokuserar på registreras i ett protokoll och sammanställs sedan för ett resultat. Patrik berättar att de inventerar två kvällar i april mellan kl. 19 -21. De inventerar samma veckor varje år, oavsett väder och med följande förhållningsregler:

- Inventeringen är obligatorisk för alla jaktlag.
- Det är jaktledarens eller utsedd samordnarens uppgift att jaktlaget (eller någon annan) inventerar.
- Försök räkna olika individer, exempel: om en älg kommer ut kl. 19.30 och sedan försvinner för att återkomma kl. 20.50 är fortfarande bara 1 observation.
- Sitt där viltet finns, men ej på foderplats i skogen eller motsvarande.
- Lämna bössan hemma, vi vill inte påverka viltet med skott.
- Räkna viltet på din jaktmark, grannen kan sitta på andra sidan och räkna också.
- Sammanställ jaktlagets resultat på anvisad blankett och skicka till inventeringsansvarig.

Startskottet

För sex år sedan så beslutade man att börja med dessa inventeringar, upprinnelsen var att man ville att förvaltningen skulle utgå mer från fakta och mindre från tyckande. Metoden var enkel, den kostade ingenting och det enda som egentligen behövdes var någon intresserad som ville ta på sig att hålla i det. För Patrik, som var en av initiativtagarna, var det självklart att han skulle samordna. Jag är väldigt intresserad och tycker det är en utmaning att sammanställa och presentera resultatet vid årsmötet på ett sätt som motiverar jaktlagen att fortsätta inventera.

Erfarenheter

Patrik beskriver en av de stora fördelarna med inventeringen att sammanställningen ger en gemensam bild för alla att diskutera

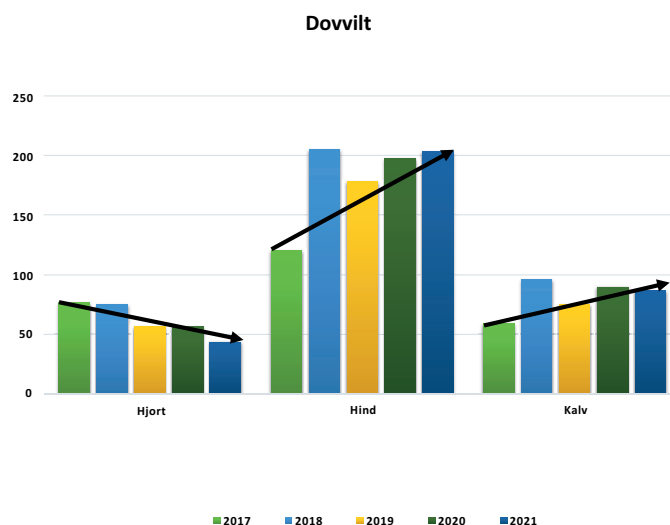
utifrån, både vid årsmötet och i övrigt. Första året säger inte så mycket men efter några säsonger börjar man kunna se trender förutsatt att inventeringen utförs på samma sätt, det möjliggör för oss att utvärdera de beslut som tagits och diskutera alternativa vägar framåt. Det har varit väldigt intressant att få en bild av hur spridningen av viltet ser ut i området, olika viltslag finns på olika platser. Vi kan även se tydligt på exempelvis dovviltet, hur handjur och hindar i regel uppehåller sig i helt olika områden.

Avslutningsvis tipsar Patrik om deras hemsida, där hittar man bland annat blanketten som används och man kan även se hur resultatet brukar presenteras, www.norrargripsholm.se. Han vill även ta tillfället i akt och tacka alla de som deltar under inventeringarna, utan dom skulle detta inte vara möjligt. ■

”Jag är väldigt intresserad och tycker det är en utmaning att sammanställa och presentera resultatet vid årsmötet på ett sätt som motiverar jaktlagen att fortsätta inventera.”

Är du intresserad av att samordna inventering eller vill att det ska börja inventeras i ert skötselområde eller på din fastighet? Ta kontakt med oss, vi hjälper gärna till så att ni kommer igång!

Kontakt:
jan-erik.dalmo@lansstyrelsen.se
Telefon 010 - 223 44 08

Vi såg tydliga trender gällande dovviltets könsfördelning. Det vikande antalet handjur i förhållande till antalet hindar ledde till att vi stoppade jakten på handjur och helt fokuserade på jakt efter hindar och kalvar.

Rådgivning om energi och klimat

Du som är lantbrukare kan få kostnadsfri eller subventionerad rådgivning om energi och klimat. Genom Greppa Näringen kan du välja mellan flera olika rådgivningstyper, till exempel Energikollen och Klimatkollen. Därtill kan du gå Jordbruksverkets kurs i sparsam körning och få rådgivning om att producera biogas.

Text: Jordbruksverket, Greppa näringen

Greppa Näringens rådgivning om hållbart jordbruk

Greppa Näringen erbjuder kostnadsfri eller kraftigt subventionerad rådgivning som både du och miljön tjänar på. Här kan du läsa mer om några olika rådgivningstyper som finns.

Klimatkollen

Rådgivningen Klimatkollen ger dig koll på stort och smått när det gäller utsläpp av växthusgas som lustgas, metan och koldioxid i jordbruket. Du och rådgivaren beräknar tillsammans gårdens klimatutsläpp och diskuterar vad det finns att göra för att minimera utsläppen från produktionen. Klimatnytta går ofta hand i hand med hög resurseffektivitet och därmed företags lönsamhet.

Energikollen - Kommer till hösten!

Rådgivningen Energikollen visar hur du kan effektivisera användningen av energi på företaget. Om du har en djurgård med mer än 25 djurenheter kan du köpa enskild rådgivning

om energieffektivisering. Du betalar då 10 procent av kostnaden för rådgivningen, medan Landbygdsprogrammet står för de övriga 90 procenten.

Under rådgivningsbesöket kartlägger du och rådgivaren hur energianvändningen ser ut på gården. Ni diskuterar också de viktigaste energiåtgärderna för just ditt företag och du får tips på konkreta åtgärder. 5-15% av energianvändningen kan ofta sparas med ganska lättåtkomliga åtgärder

Brett utbud av fördjupad rådgivning

Greppa Näringen erbjuder ännu fler rådgivningar som guidar till viktiga klimatanpassnings-åtgärder i jordbrukets olika produktionsgrenar. Det finns till exempel fördjupad rådgivning inom kväveresurseffektivitet, vattenhushållning och markbördighet, som bidrar till minskad klimatpåverkan och ökad hållbarhet i produktionen. ■

Exempel på rådgivningar inom växtodling

- Precisionsodling
- Test av mineralgödselspridare
- Kvävestrategi på gårdar utan stallgödsel
- Markpackning
- Översyn av dränering
- Mullhalt och bördighet

Exempel på rådgivning inom djurhållning

- Betesstrategi
- Byggplanering
- Grovfoderodling
- Kontroll av foderstater, mjölkkor

Om du är intresserad av att bli medlem och få tillgång till rådgivning, anmäl dig på [Greppa.nu](https://greppa.nu), har du frågor om greppa kan du kontakta Klas Fredriksson, klas.fredriksson@lansstyrelsen.se tel:010-223 43 84

SPARSAM KÖRNING

Lär dig köra energisnålt. För lantbruket finns många möjligheter att spara energi genom att trimma produktionsmetoder, maskiner och utrustning. Att utbildas i Sparsam körning kan för många lantbrukare vara ett sätt att spara energi och därmed pengar. Energiinsatsen vid traktorkörning står för ca 1/3 av timkostnaden - traktor, bränsle och förare inräknat. Text: Hushållningssällskapet

Sparsam körning i lantbruk

Kursen Sparsam körning genomför vi som en 1 eller 2-dagars utbildning med teori varvat med praktiska körövningar. Vi erbjuder även rena teorikurser på 2-3 timmar. För företag med anställd personal genomför vi gärna utbildningen på gården med era egna traktorer.

Kursen ger förståelse för bränsleekonomi, vridmoment-effekt-bränsleförbrukning, miljö- och klimatpåverkan, teknik och metodik för att spara bränsle. Deltagarna får testa sina nya kunskaper i praktiska körmoment.

Ofta sparar förarna efter genomförd kurs mellan 5 och 10% bränsle utan att förlora något i tid. Många maskinarbeten kan genomföras med mindre mängd bränsle när man lärt sig hur, var och när det är möjligt att göra det. ■

Så här mycket kan man spara:

Exempel 1

100 hektar spannmål, 70 liter diesel/ ha, 9 kr/liter diesel efter skatteåterbetalning.

Besparing 10 %: 6 300 kr/år

Exempel 2

Inomgårdsarbeten på en gård med mjölkkor: Dieselförbrukning 4 m³/år

Besparing 10 % : 3 600 kr/år

Kontakt:

Richard Eriksson

Hushållningssällskapet

Mobil: 072-402 12 35

richard.eriksson@hushallningssallskapet.se

DAGS ATT UNDERHÅLLA DINA DIKEN?

- Funderar du på vad som gäller när du ska underhålla diken på din fastighet?
- Har du andelar i markavvattningsföretag, ett dike som gränsar till en granne eller arrenderar mark inom ett markavvattningsföretag?
- Har vattenförhållandena runt åkermarken förändrats, exempelvis ändrade flöden på grundav nybyggnation eller påverkan från infrastruktur?

Gör som många andra - delta i en studiecirkel med grannar/ kollegor, och lär dig mer om tillvägagångssätt och regler.

Studiecirkeln **"Aktiv förvaltning och underhåll av enskilda samt samfällda diken"** berör både enskilda och samfällda diken, samt öppna och täckta diken. Det ingår teoretiska studier men en stor del förläggs praktiskt i fält med konkreta åtgärdsförslag.

Och du, kursen bekostas av Landsbygdsprogrammet och är **kostnadsfri** för dig som deltagare!

Gör en intresseanmälan här:

Arrangör: LRF, Studieförbundet vuxenskolan, Jordbruksverket.

UTBLICK

Följ oss på
sociala medier och anmäl
dig till vårt nyhetsbrev
www.agrosormland.se

Agro Sörmland – bidrar till utveckling inom de gröna näringarna med lantbruksföretagarna i centrum

Text: Johan Varenius

Agro Sörmland är en neutral aktör som främjar utveckling, innovation och tillväxt inom de gröna näringarna. Verksamhetens primära målsättning är att med lantbruksföretagarna i fokus utveckla innovationer och affärsmodeller som kan öka näringens lönsamhet och konkurrenskraft. På det sättet kan Agro Sörmland bidra till en ökad produktion och självförsörjningsgrad inom livsmedelssektorn såväl regionalt som nationellt.

Den huvudsakliga målgruppen är primärproducenter, men näringen omfattas av många olika aktörer, till exempel rådgivare, tjänstemän och politiker. Agro Sörmland skapar med sina olika insatser neutrala mötesplatser där dessa kan träffas och diskutera sina olika roller vilket skapar ökad förståelse om varandras förutsättningar.

Agro Sörmland samarbetar och kompletterar andra organisationer och företag inom branschen där insatserna gör mest nytta. Verksamhetens ryggrad är Utvecklingsrådet som består av lantbruksföretagare inom olika produktionsgrenar. Utvecklingsrådet är en garant för att Agro Sörmland arbetar med frågor som är relevanta och efterfrågade på gårdsnivå.

Utvecklingsprojekt

Agro Sörmlands verksamhet står på fyra pelare. Utvecklingsprojekt, seminarier, genomföra enskilda uppdrag samt ingå i styr- och referensgrupper med tydlig koppling till näringen.

Utvecklingsprojekt står för största delen av verksamheten. Agro Sörmland fångar upp idéer hos lantbrukare, söker finansiering och samlar personer med olika kunskaper. Målsättningen med projekten är att utveckla en produkt, tjänst eller affärsmodell som kan vara till nytta på företagsnivå.

Några exempel är ett par projekt inom digitalisering. Där uppskattas det ekonomiska värdet av gårdarnas produktionsdata för att eventuellt kunna bli en handelsvara för lantbrukaren och i ett utvärderas hur gårdens olika data kan användas effektivt för att underlätta produktionen samt i administrationen mot myndigheter. Agro Sörmland jobbar även med ett par viltprojekt där målet är att identifiera konkreta insatser som kan bidra till att minska viltskadorna. I detta nummer av Aktiv Landsbygd får ni även ett mer djupgående exempel på ett av de utvecklingsprojekt Agro Sörmland leder, Self Sustainable Farm.

Seminarier

Varje år arrangeras också ett antal seminarier med olika teman och format. De fysiska träffarna är inte bara viktiga för att förmedla ny kunskap utan de personliga mötena i pauserna är minst lika viktiga. Den senaste tiden har seminarier bland annat handlat om det ökade kostnadsläget på insatsvaror i lantbruket och hur det kan hanteras på bästa sätt, alltifrån föredrag om säljstrategier av spannmål till hur ökad stöldrisk på gård kan hanteras. Ett stort skogsseminarium samlade över

Foto: Johan Varenius

120 intresserade i höstas och ännu fler deltog nyligen i *Smart Farming* som bjöd på en fullspäckad dag med föreläsningar, företagspresentationer samt gruppdiskussioner. I år var temat hållbart lantbruk och framtidens energisystem.

Agro Sörmland utför även olika typer av uppdrag som har nytta för näringen. Ett sådant uppdrag kommer från Region Sörmland och handlar om att samordna insatser kring kompetensförsörjning mot gröna näringar.

Agro Sörmland är till för dig som bedriver företagande inom de gröna näringarna. Har du en idé som du skulle vilja utveckla eller tycker du att det är något särskilt ämne som ska lyftas i nästa seminarie? Tveka inte att höra av er till oss på Agro Sörmland. ■

Välkommen till vår hemsida, följ oss på sociala medier och anmäl dig till vårt nyhetsbrev så att du inte missar något.
www.agrosormland.se

Foto: Per Frankelius

Agro Sörmland främjar idéutveckling och innovation!

Self Sustainable Farm - en möjlig väg för lantbruk att bli självförsörjande gällande gårdens energibehov.

Text: Cilla Krantz

Visionen

Visionen *Self Sustainable Farm* är ett cirkulerande energisystem som innefattar solcellspark på aktiv åkermark, energiomvandling, energilagring och ammoniakproduktion. Överskott av energi lagras i form av ammoniak som kan användas som fordonbränsle, för värmeproduktion, generering av el, produktion av gödningsmedel eller direkt kvävetillförsel till jorden.

Ett samarbete mellan flera parter

Self Sustainable Farm har sitt ursprung i lantbrukaren Dan Jonssons idé kring fossilfri energiförsörjning på gården året om. Genom kontakt med Agro Sörmland skapades en innovationsgrupp med experter inom olika kompetensområden. Förutom Dan Jonsson ingår Superstat AB med Göran Bolin i spetsen, Research Institute of Sweden (RISE) med Ola Pettersson och ett antal forskare samt Agro Sörmland som koordinator och projektledare. Efter omvärldspaning, kontakt med liknande projekt samt diskussion i gruppen skapades den unika visionen Self Sustainable Farm.

”Det är produktionen av ammoniak på gårdsnivå som är kärnan i det stora projektet”

Projektet genomförs i flera steg

Projektet i sin helhet kommer att visa en praktiskt fungerande modell för att spara överflödigt energi från solex som uppstår under det varma sommarhalvåret, för att sedan kunna utnyttja den energin under andra tidpunkter på året. Överskottet av energin lagras i form av ammoniak. Det är produktionen av ammoniak på gårdsnivå som är kärnan i det stora projektet, runt ammoniakproduktionen kan sedan helheten byggas upp. Från el producerad på åkermark, som sedan omvandlas till el, värme, drivmedel och gödsel via den producerade och lagrade ammoniak. Ur ett hållbarhetsperspektiv är det också en stor fördel med ett cirkulärt energisystem då det inte sker någon kol- eller koldioxidaktivering under energicykeln.

Under år 2022 togs ett första steg i projektet mot att förverkliga visionen. Med finansiering från Agtech 2030 startades uppbyggnaden av en demoanläggning på Dan's gård Eneby i Stallarholmen. Fem solföljande solpaneler har placerats på aktiv åkermark, och provytor är utsedda för att studera skugg effekter på underliggande gröda. Parallellt med arbetet på Dan's gård sker utveckling av en patenterbar process för effektiv ammoniakproduktion.

Nästa steg i projektet är att fokusera på energiomvandling och energilagring. En teknikbod ska sättas upp på plats, provkörning och tester samt validering av teknik och verkningsgrader ska genomföras. ■

Visionen Self Sustainable Farm

Innovationsgrupp Self Sustainable Farm

Foto: Cilla Krantz

Solpaneler på Dan Jonssons gård Eneby, Stallarholmen

Foto: Cilla Krantz

Foto: Dan Jonsson

Smakrik och blomstrande besöksnäring

erbjuder föreläsningar, kurser och företagsbesök för besöksföretag på landsbygden. Du som har ett boende, servering, gårdsbutik eller annan besöksverksamhet på landsbygden är välkommen på aktiviteterna. Prenumerera på vårt nyhetsbrev så du inte missar våra aktiviteter:

Att sälja med stolthet - prissättning och säljstrategier för ditt landsbygdsföretag. 18 april på Grinda gårdsglass, Malmköping och 20 april, Digitalt

www.lansstyrelsen.se/smakrikbesoksnaering

För mer information kontakta:

Kerstin Bjäresten Osmark

kerstin.bjaresten.osmark@lansstyrelsen.se, 010-224 94 11

HÅLL KOLL PÅ KOMMANDE AKTIVITETER OCH KURSER!

Nytt år och nya aktiviteter är igång. Vår kalender uppdateras löpande och just nu ska du hålla utkik efter dessa:

Fältvandring Minskad Erosion - MARS

Vi följer vattnets väg och tittar på brunnar i och runt fältet, utlopp från täckdikning och skicket på diket. Vi undersöker dräneringsproblem på fältet och orsaker, effekter på ekonomi och miljö, underhållsbehov i dike samt jorderosions påverkan på näringsläckage.

Fältvandring Hantera viltet i jordbrukslandskapet - APRIL

Vad kan du som odlare göra för att minska skadorna? Fältvandringen visar på hur mycket mindre växtnäring som riskerar att läcka ut i närliggande vatten om grödorna inte trampas ner eller betas av vilt. Fågelskador och klövviltsskador diskuteras.

Kurs Växtnäringsbalans för trädgård - MARS

Genom att upprätta växtnäringsbalanser kan du få ett bra underlag för planering av växtföljd och gödsling. Ett bra underlag ger dig möjligheter att fatta beslut som ökar växtnäringsutnyttjandet och minskar risken för växtnäringsförluster.

Kurs Hästhållning i praktiken - MAJ

Lär dig mer om hästens påverkan på miljö och hur vi förebygger den samt möjligheter till samarbete mellan hästföretagare och växtodlingsgårdar. Vi tar upp även upp lagar och regler om hästhållning och daglig

utvistelse, hästens utfodring, enkel gödselberäkning och näringsläckage.

Webbinarie Foder och foderanalyser för lammproducenter - JUNI

Lär dig mer om hur en väl optimerad foderstat kan minska överutfodringen och optimera kväve- och fosforutnyttjande utifrån djurhälsa, produktionseffektivitet och ekonomi.

Foto: Mostphotos

Kurs om humlor och bin - JUNI

Under en heldag lär vi oss känna igen de vanligaste humlorna och bina, hitta de bo-plats- och födoresurser som humlor och bin behöver samt diskuterar hur vi kan bevara och återskapa dessa platser.

OCH MER KOMMER SENARE I ÅR:

Fältvandring Växtföljder, ökad bördighet och kolinlagring

Vad innebär kolinlagring och hur kan den öka? Lär dig om olika typer av kolinlagring och positiva effekter med en varierad växtföljd, förfruktseffektens betydelse och vilka grödor som är goda förfrukter.

Fältvandring Översyn av dränering

Få inblick i skötselinsatser eller åtgärder som behövs för att optimera gårdens dränering och koll på lagar och regler samt vilken miljöhänsyn som du behöver ta när du gör förändringar i din dränering.

Gårdsvandring Energieffektivisering på djurgård

Vi tittar på hur energin förbrukas på gården och vad man kan tänka på för att spara denna samt miljönyttan. Lär dig även om egen produktion av energi samt möjlig finansiering inom Klimatklivet.

Fältvandring Ökad biologisk mångfald i odlingslandskapet

Kursen ger kunskap och inspiration i hur vi kan gynna pollinerare och nyttodjur, för att öka den biologiska mångfalden och öka skörden.

Se hela kalendern här:

GREPPA NÄRINGEN

**Nya moduler inom Greppa Näringen - Rådgivning om miljö-
vänlig hästhållning och biologisk mångfald i åkerlandskapet!**

Startbesök miljövänlig hästhållning

Har du minst 15 hästar på ett lantbruksföretag och vill lära dig mer om hur hästarna påverkar miljön och vilka åtgärder som kan göras? Vid besöket diskuterar du och rådgivaren hur dina hästar påverkar miljön och vad du kan förbättra för att minska förlusterna av näring till vatten och luft.

Rådgivningen utförs i Södermanland av Växa Sverige, kontaktperson Sofia Werner Hallgren och Ludvig&Co, kontaktperson Maria Ivarsson Schartau.

Biologisk mångfald i åkerlandskapet

Är du intresserad av hur biologisk mångfald i åkerlandskapet kan bidra i din produktion av livsmedel? Är du rådgivningsmedlem eller brukar minst 50 hektar och/eller 25 djurenheter så kan du bli rådgivningsmedlem i Greppa näringen.

Du får lära dig mer om hur pollinerande insekter, nyttodjur, fåglar, vilt och växters effekter kan gynna den biologiska mångfalden och utifrån de förutsättningar som finns i landskapet på din gård, diskuterar du och din rådgivare kostnader, ditt personliga intresse och effekter av olika åtgärder.

Rådgivningen utförs i Södermanland av Växa Sverige, kontaktperson Sofia Werner Hallgren.

Länsstyrelsen organiserar löpande kurser inom Ett rikt odlingslandskap

Under våren och sommaren organiseras bland annat kurser i byggnadsvård, kunskapsdag om naturbeteskött, fältvilt, skogsbete och Ängens dag

Håll utkik i vår kalender på webbplatsen!

Ekologisk produktion

Driver du ekologiskt lantbruk eller trädgårdsföretag, eller är intresserad av att ställa om?

Länsstyrelsen erbjuder kostnadsfri rådgivning inom ekologisk potatis och frilandsgroönsaker, ägg och fjäderfä samt växtodling, mjölk- och köttproduktion.

Anmälan till aktiviteter samt kontaktuppgifter till rådgivare finns på vår webbplats.

Vi organiserar även webinarier, kurser och fältvandringar löpande.

För mer information kontakta:

Pia Holmberg

Tel: 010-223 42 76

pia.holmberg@lansstyrelsen.se

Ett rikt odlingslandskap

Du kan få kostnadsfri rådgivning på din gård!

Funderar du över hur du ska ta hand om dina betesmarker och slåtterängar? Vill du lära dig mer om de kulturmiljövärden som finns på din gård? Vill du veta hur du kan restaurera en naturbetesmark?

Länsstyrelsen erbjuder enskild rådgivning för dig som är lantbrukare om skötsel av ängar, naturbetesmarker och andra natur- och kulturvärden knutna till odlingslandskapet. Rådgivningen är kostnadsfri och sker på din gård/arbetsplats. Du får skriftlig dokumentation efter mötet som beskriver vad ni kom fram till kring skötselåtgärder.

Välkommen att kontakta våra rådgivare!

Malin Almquist

010-223 43 66

malin.almquist@lansstyrelsen.se

Helena Larsson

010-223 42 65

helena.larsson@lansstyrelsen.se

Där mycket sopas
under mattan blir det
lågt i tak

4

snabba frågor till...

... Olivia Gustafsson,
klimathandläggare på Länsstyrelsen

1. Som handläggare av Klimatklivet på Länsstyrelsen har du ofta kontakt med lantbrukare, hur kommer det sig?

Lantbruksföretag är en av de vanligaste målgrupperna som söker investeringsstöd från Klimatklivet i Sörmland. Den vanligaste åtgärden är att byta från fossila bränslen till förnybar energi i de pannor som används för att torka spannmål eller värma upp stallar och växthus. Produktion av biogas från gödsel har också blivit vanligt, där ser vi ett ökat intresse från lantbrukare. 2022 var biogasproduktion det område som fick mest beviljat stöd från Klimatklivet. Biogasen minskar metanutsläppen från gödsel och sen kan gasen till exempel användas för att producera el och värme på gårdarna. Det stärker många lantbrukares självförsörjning och bidrar till försörjningstryggheten och elproduktionen i Södermanland.

2. Varför är det viktigt med klimatomställning i jordbruket?

Jordbruket har en nyckelposition i den gröna omställningen. Jordbruket säkrar vår lokala livsmedelsproduktion men står samtidigt för en stor del av Sveriges totala utsläpp av växthusgaser. Jordbrukssektorn

"2022 var biogasproduktion det område som fick mest beviljat stöd från Klimatklivet"

är den största enskilda källan till utsläpp av lustgas och metan, i samband med markbearbetning, djurhållning och gödsling. Det är kraftiga växthusgaser. Koldioxid släpps också ut i jordbruket, till exempel från arbetsmaskiner och torkprocesser. Det finns många olika åtgärder för att minska utsläppen av klimatpåverkande gaser som ofta hänger ihop och kan ge fördelar.

3. Vad kan man som lantbrukare göra?

Man kan vända sig till Länsstyrelsen eller till sin kommun för råd och stöd.

Vi erbjuder rådgivning genom Greppa Näringen, som i första hand riktar sig till gårdar med fler än 25 djurenheter eller mer än 50 hektar åker. Genom Greppa Näringen kan man få kostnadsfri rådgivning, kurser och annan kompetensutveckling om vad som kan göras för att minska växtnäring förluster och klimatpåverkan på gården.

Kommunerna erbjuder energi- och klimatrådgivning för företag och privatpersoner om bland annat energieffektiviseringsåtgärder.

Via Klimatklivet kan man som företag få ekonomiskt stöd till olika typer av åtgärder, här är åtgärder som minskar utsläppen inom jordbruket prioriterade.

4. Har du någon favorit-åtgärd?

Ja, jag är intresserad av odling och av åtgärder som har koppling till det, till exempel kolinlagring och biokol. Det är också inspirerande att titta på de åtgärder som löser många problem på samma gång, vilket många åtgärder gör när man väl tänker efter. Att fasa ut olja i en verksamhet kan till exempel ge friskare luft och bättre livsmiljö och arbetsmiljö för djur och människor. Helheten är alltid viktig att ha med sig i klimatarbetet. Nästa ansökningsomgång av Klimatklivet kommer tidigast öppna under hösten 2023. Datum för nästa ansökningsperiod kommer att publiceras på Länsstyrelsens och Naturvårdsverkets webbsidor så snart det är klart.